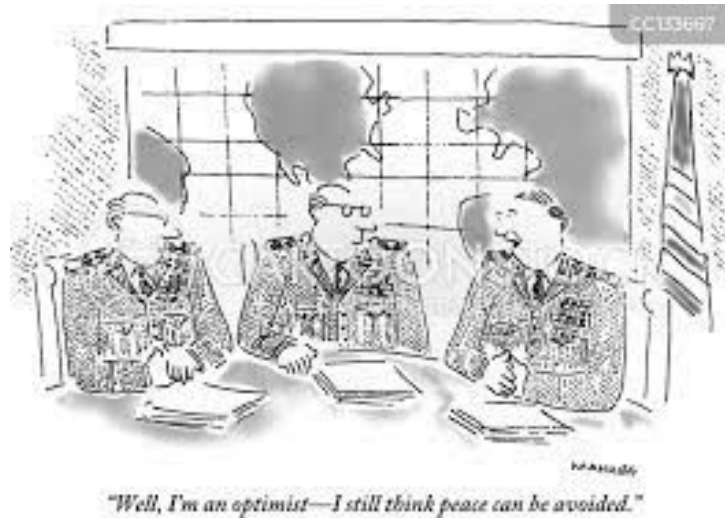

Söndagskrönika: USA:s neocons

Natos uppgift, alldeles efter att organisationen skapats år 1949, fångades av generalsekreteraren Lord Ismay i en trerading:

Keep the Russians out
The Americans in
and the Germans down

Keep the Russians out syftade på kommunismens spridning. USA var långt mer oroadade över kommunismen än de någonsin var över nazismen. *The Americans in* hade också en bestämd betydelse, nämligen att amerikanerna skulle stanna kvar i Europa och hålla samman de båda västliga maktblocken på var sin sida om Nordatlanten. USA fick absolut inte vända Europa ryggen, som de gjorde med isolationspolitiken efter första världskriget.

And the Germans down handlade om att Ryssland och Tyskland på inga villkor fick gå samman, därför att det skulle betyda en ny stormakt som kunde utmana USA. Det var huvudanledningen till att USA 1955 tog in Västtyskland i Nato. Tanken var att landet skulle vara så insyltat i den västliga sfären att en allians med Sovjetunionen blev omöjlig. 1959 var Eisenhower till och med inne på linjen att förse Västtyskland med kärnvapen.

Med referens till Lord Ismays tre rader har ett besläktat uttryck myntats i nykonservativa kretsar:

Keep Russia down,
The US in,
and China out

Här är tolkningen mer problematisk. Vad betyder *Keep Russia down*? Att landet ska besegras i Ukrainakriget? Eller kanske, vilket var en idé som florerade bland nykonservativa på 1980-talet, att det väldiga landet skulle styckas upp i småstater som mest bråkar med varandra och därmed blir helt harmlösa i världspolitiken? Och vad betyder *The US in*? Situationen i dag är en helt annan än efter första världskriget. USA är redan med alla sina militärbaser inne i stora delar av världen. Det finns i praktiken inte någon möjlighet för dem att dra sig ur.

Kanske *And China out* är tydligare? Det är större risk för att Kina gör gemensam sak med Ryssland än risken efter andra världskrigets slut att Ryssland och Tyskland skulle gå samman. Emellertid, varken Ryssland eller Kina låter sig styras eller på något sätt kontrolleras av USA.

Neoconservatives, förkortat *neocons*, är en politisk gruppering som tar fart i USA på 1950-talet, dels som demokrater, dels som en högerfraktion i *Socialist Party of America* och dess efterföljare *Social Democrats*. De avskydde ryggradslösa politiker, militär svaghet och amerikansk isolationism. Framför allt ville de förgöra det kommunistiska och totalitära Sovjetunionen. För dem stod kommunismen för en monstruös ondska. Deras motto: *The United States is the greatest force for good among the nations of the earth*.

Leo Strauss

Det finns två personer som USA:s neocons tagit djupa intryck av, även om ingen av dem kallade sig neokonservativ. Den ena är "nykonservatismens fader", den tyskjudiske filosofen *Leo Strauss* (1899-1972). I början av 1930-talet fick han ett Rockefellerstipendium och emigrerade från Berlin till USA. Leo Strauss var filosof men också verksam som professor i statsvetenskap vid University of Chicago. Kritiker menar att han med utgångspunkt i Platons *Staten* gjorde sina studenter till både elitister och imperialister. En av dem, Nicholas Xenos, sa att:

https://en.wikipedia.org/wiki/Leo_Strauss

"Strauss ville återvända till en äldre förliberal tidsålder med blod och ära, med imperialistisk dominans och auktoritärt styre, det vill säga med ren fascism."

Wolfowitzdoktrinen

En av Strauss elever vid University of Chicago, Paul Wolfowitz, senare biträdande försvarsminister under Bush Jr-administrationen och därefter chef för Världsbanken, skrev den så kallade *Wolfowitzdoktrinen*. Ett första utkast läckte ut till *New York Times* i mars 1992. Det imperialistiska tonfallet ledde till ett offentligt ramaskri. Där stod bland annat:

Vi kommer att ... avskräcka och, vid behov, försvara oss mot hot mot vår säkerhet och våra intressen och att utöva det ledarskap som krävs, inbegripet avgörande användning av militära styrkor när så är nödvändigt för att upprätthålla en världsmiljö där samhällen med gemensamma värderingar kan blomstra.

Om USA:s regering ansåg att en nation inte uppfyllde deras definition av demokrati, fria marknadsinstitutioner och en miljö där "gemensamma värderingar kan blomstra" kunde USA med militärt våld åsidosätta det landets rätt till suveränitet och självbestämmande. Med andra ord tog sig USA:s regering rätten att bestämma vilken form av politiskt styre och ekonomiskt arrangemang som är bäst för vilken nation som helst i världen. Egentligen var det ingen nyhet. USA hade också tidigare banat vägen för brutala diktatorer, där man kan undra över de gemensamma värderingarna. Vad hade Carter-regimen för delad värdegrund med mujaheddin när Sovjet invaderade Afghanistan? Eller Eisenhower-regimen med Iran under shahens terrorvälde, som var beryktat för sina tortyrkamrar och världsledande med avseende på genomförda dödsstraff?

Efter den CIA-ledda kuppen i Iran 1953 ökade det totala amerikanska och multinationella biståndet och krediterna niofaldigt. USA:s Iran-specialist Eric Hoogland kommenterade shahen: "Ju mer diktatorisk hans regim blev, desto närmare blev relationen mellan USA och Iran". Kuppen i Chile 1973, som installerade den mordiska Pinochetregimen, följdes av en femdubbling av USA:s ekonomiska bistånd. Reagans åtta år vid makten (1981-89) ledde till ett enormt blodbad när Washington slussade pengar, vapen och förnödenheter till diktatorer och de högerorienterade dödspatruller som härjade i Centralamerika. Dödssiffrorna under den perioden var svindlande: mer än 70 000 politiska mord i El Salvador, mer än 100 000 i Guatemala och 30 000 dödade i USA:s Contras-krig mot Nicaragua (David Edwards & David Cromwell: *Guardians of power, The myth of the liberal media* 2006).

Det som gav USA legitimitet var myten om gott och ont. I den internationella politiken representerade USA alltid det goda och hade därför en skyldighet att ingripa och jaga ondskan på flykten. Det är ett klassiskt exempel på vad psykologer kallar för *the fundamental attribution error*, tendensen att rationalisera egna försyndelser som orsakade av svåra omständigheter, samtidigt som andras synder är uttryck för deras onda och illvilliga natur.

Brzezinski

Zbigniew Brzezinski (1928-2017) är den andre av nykonservatismens "fäder". Han föddes i Warszawa och tillbringade en del av sin barndom i Frankrike och Tyskland innan hans diplomatpappa med familjen flyttade till Kanada. 1953 doktorerade han i statsvetenskap på Harvard där han också kom att bli lärare. 1960 flyttade Brzezinski över till Columbia University, som ledare för det nygrundade Institutet för kommunistiska angelägenheter (*Institute on Communist Affairs*).

Madeleine Albright var en av Brzezinskis elever. I en intervju återgiven i Newsweek <https://www.newsweek.com/watch-madeleine-albright-saying-iraqi-kids-deaths-worth-it-resurfaces-1691193>

konstaterades att fler barn hade dött på grund av de amerikanska sanktionerna mot Irak än i Hiroshima (en siffra jag sett är 500 000). Madeleine Albright, då USA:s utrikesminister,

svarade på frågan om om detta var försvarbart: "Jag tycker att det är ett väldigt svårt val men vi tycker det är värt priset". Det hugger till i maggropen på mig. Irak utsattes för sanktioner och invaderades av fel skäl. Det fanns inte något samband med 9/11 och Saddam Hussein hade inga massförstörelsevapen.

Brzezinski hjälpte tillsammans med Henry Kissinger David Rockefeller att 1973 bilda *Trilateral Commission* med syftet att i årligen återkommande möten föra samman en västlig världselit inom politik, media, företag och finans, ungefär som för Bilderberggruppen. På 1960-talet var han rådgivare i John F. Kennedys presidentkampanj. 1964 stödde han Lyndon Johnsons presidentkampanj. Han blev Jimmy Carter-administrationens nationella säkerhetsrådgivare och också en viktig rådgivare åt både Hillary Clinton som utrikesminister och Barack Obama som president.

En machiavellisk personlighet

Redan på de första sidorna i Brzezinskis magnum opus *The Grand Chessboard: American Primacy and Its Geostrategic Imperatives* (1997) står det klart att Brzezinski är besatt av imperialism och inte kan föreställa sig en värld där inte supermakter konkurrerar om världsherraväldet. Han såg världens nationer och folk som pjäser på ett spelbräde och var en av de personer som mer eller mindre lurade Sovjetunionen att i slutet av december 1979 invadera Afghanistan. Enligt den officiella historieskrivningen började USA inte att stödja mujaheddin förrän efter Sovjetunionens invasion. I verkligheten började stödet ett halvår tidigare, med avsikten att provocera fram en sovjetisk invasion, vilket ju också skedde. I en intervju med den franska tidskriften *Le Nouvel Observateur* 1998 fick Brzezinski frågan om han ångrade att han bidrog till detta grymma och meningslösa krig. Han svarade:

Ångra vad? Den hemliga operationen lyckades ju. Syftet var att locka in ryssarna i den afghanska fällan (Afghanistan har beskrivits som imperiernas kyrkogård). Varför skulle jag ångra det? Samma dag som Sovjet gick över gränsen till Afghanistan skrev jag till president Carter: "Det här är vår chans att ge Ryssland ett eget Vietnam".

Resultatet blev att den progressiva afghanska regeringen kollapsade. Afghanistan fick 40 år av krig och kaos. Världen fick talibaner och al-Qaida.

Eurasien i fokus

Att miljoner människor fick sätta livet till i det krig som Brzezinski initierade i Afghanistan bekymrade honom inte. Inget pris var för högt när det gällde kampen mot Sovjetunionen. När Putin kom till makten kallade Brzezinski honom omväxlande för en ny Hitler, Stalin, en ligist och en maffiangster.

Bakom hans hat låg övertygelsen att den som behärskar Eurasien också behärskar världen. Cirka 75 procent av världens befolkning bor i Eurasien och där finns också merparten av

världens råvaru- och energitillgångar. Ukraina med sin veteproduktion och sina hamnar i Svarta Havet spelar därvid en nyckelroll.

I en debattartikel publicerad av Washington-tidskriften *Politico* den 2 maj 2014 upprepade Brzezinski sin uppfattning att USA är exceptionellt och har rätt och skyldighet att dra bort Ukraina från den ryska intressesfären, baserat på premissen att den som styr Eurasien styr världen.

Brzezinskis betydelse för den djupa staten och Washingtons hökar är svår att övervärdera. När man intresserar sig för USA:s utrikespolitik hittar man honom och senare också hans son Mark Brzezinski i många sammanhang. Mark Brzezinski är nu USA:s ambassadör i Polen. Åren 2011-15 var han USA:s ambassadör i Sverige.

Exceptionella stater

Tillbaka i tiden. På 1960-talet ogillade de nykonservativa att USA med Vietnamkriget tappade fokus på Sovjetunionen. I gengäld älskade de Israel, som en utpost för demokrati och västlig civilisation, ständigt hotad av fientliga och barbariska grannar. De såg USA och Israel som moraliskt exceptionella. Ingen av dessa båda stater skulle behöva underkasta sig internationella normer eller organisationer som FN:s säkerhetsråd. Deras möjlighet att skydda sig själva fick på inget sätt begränsas. De agerar suveränt. För att kunna göra detta måste USA och Israel vara starka och överlägsna militärmakter.

Ronald Reagan var inte nykonservativ men vissa nyckelpersoner i hans omgivning var starkt påverkade, t.ex. CIA-chefen William Casey. Han var övertygad om att terroristgrupper över hela världen, som PLO, Provisoriska IRA och Baader-Meinhof i Tyskland, ingick i ett terroristnätverk som kontrollerades av Sovjetunionen. En del av den propaganda som enligt Casey bevisade att det förhöll sig så hade CIA själva hittat på, för att smutskasta Sovjetunionen. Det här var en tid då försvarsutgifterna ökade kraftigt utan hänsyn till underskott. Militär hjälp gavs till diktatorer som sa de magiska orden "Jag bekämpar onda kommunister".

När Bill Clinton 1993 blev president riskerade de nykonservativa att hamna helt utanför det politiska spelet. De samlade ihop sig och skrev en gemensam programförklaring "The project for a new American Century". Där slog de fast att USA till varje pris måste behålla sin ställning som världens enda supermakt.

Terrorister istället för kommunister

När Bush junior och republikanerna efterträdde Bill Clinton och demokraterna ändrades inte utrikespolitiken trots att ett viktigt inslag i Bush juniors presidentvalskampanj var att USA skulle undvika militära interventioner i andra länder. Så kom 9/11 och Bush-regimen antog en ny utrikespolitik som blev rena drömmen för de nykonservativa. Många av dem som var

verksamma under Reagan återkom. I sitt State of the Union-tal i januari 2002 kallade Bush Jr Irak, Iran och Nordkorea för *ondskans axelmakter*. Den så kallade Bushdoktrinen gav USA rätten till "förebyggande krig" och det påstods lite spydigt av ordet "kommunist" helt enkelt ersattes med "terrorist".

En krigsförklaring

På NATO:s toppmöte i Bukarest i april år 2008 annonserade USA:s utrikesminister Condoleezza Rice USA:s ambition att göra Georgien och Ukraina till medlemmar av NATO. Hon sa

<https://www.reuters.com/article/us-nato-georgia-ukraine-usa-idUKL0379282720080403>
"Om det tidigare fanns en öppen dörr så är den dörren nu vidöppen".

Tyskland och Frankrike ledde en grupp europeiska länder som protesterade. De ansåg att beslutet var en onödig provokation mot Rysslands tillträdande president Dmitrij Medvedev. William J. Burns, tidigare USA:s ambassadör i Ryssland skrev följande i ett brev till den amerikanska regeringen:

<https://morklaggning.wordpress.com/2023/03/26/sondagskronika-usa-nato-och-brutna-loften/>

Ukrainas inträde i NATO är en överträdelse av den rödaste av alla gränser för den ryska eliten. Från grottmänniskorna i Kremles mörkaste skrymslen till Putins hårdaste liberala kritiker, jag har ännu inte hittat någon som ser Ukraina i NATO som något annat än en direkt utmaning mot ryska intressen.

Tysklands dåvarande förbundskansler Angela Merkel, som kommer från Östtyskland, talar ryska och bättre än andra politiska ledare i Väst vet hur ryssarna tänker, har senare kallat denna NATO-inbjudan för rena krigsförklaringen mot Ryssland.

Ryssland invaderar Georgien

För att sätta stopp för Georgien som NATO-land invaderade Ryssland den 8 augusti samma år. Det blev en snabb historia. Tio dagar senare meddelade Rysslands president Medvedev att Ryssland drog sig tillbaka från Georgien. På ett NATO-möte dagen därpå kommenterade Condoleezza Rice:

https://www.nato.int/cps/en/natohq/opinions_7916.htm?selectedLocale=en

Men kanske viktigast av allt, jag tycker att deklARATIONEN tydligt visar att Nato har för avsikt att stödja Georgiens territoriella integritet, oberoende och suveränitet, och att stödja dess demokratiskt valda regering, dess demokrati, och att förneka Ryssland det strategiska målet att underminera denna demokrati. att göra Georgien svagare eller att hota Georgiens territoriella integritet. I det avseendet kommer ett antal åtgärder att vidtas för att stödja Georgien ...

Det visade sig emellertid mest vara tomma ord. Fortfarande kontrollerar Ryssland utbrytarrepublikerna Abchazien och Sydossetien och Georgien är inte medlem av NATO.

Ryssland räknade Georgien till sin säkerhetszon men framför allt var det för dem otänkbart att Ukraina gick med i NATO. Det är längs den geografiska korridoren som Ryssland gång på gång under sin långa historia blivit invaderat. Ryssarna vill därför till varje pris ha ett neutralt Ukraina som buffert mellan sig och Väst. Emellertid, Ukraina vill inte vara neutralt. Ukraina vill vara medlem av Nato.

Nykonservatismen sammanfattad

I januari 2009, i slutet av president George W. Bushs andra mandatperiod, lyfte Jonathan Clarke, en framträdande kritiker, fram nykonservatismens främsta kännetecken:

- Ser världen i binära gott/ont-termer
- Låg tilltro till diplomati
- beredskap att använda militärt våld
- betoning på USA:s unilaterala agerande
- förakt för multilaterala organisationer
- fokus på Mellanöstern

Victoria Nuland

Så kom ett nytt bakslag när Barack Obama tog över. Med undantag för några få politiskt viktiga sakkunniga, bland dem Brzezinski, hade han inget till övers för de nykonservativa och höll dem borta från Vita Huset under sina åtta år. Det hindrade dem inte från att ha stora framgångar på nivån under, det som kom att kallas för *The Deep State*. Det kan illustreras med Victoria Nulands politiska karriär.

Hon är född 1961 i USA, som dotter till en ukrainsk/judisk kirurg och brittisk mamma. I politiska sammanhang blir hon först synlig under Bill Clintons demokratiska regim, som personalchef hos vice utrikesministern Strobe Talbott. På grund av sina rötter i Östeuropa anlitas hon som sakkunnig på det inte längre existerande Sovjetunionen. Mellan 2003 och 2005 är hon rådgivare åt vicepresident Dick Cheney, där hon spelade en viktig roll när Irak invaderades. Hon fortsatte som Bush Juniors Natoambassadör i Bryssel. Vi möter henne därefter som talesperson för Hillary Clinton. Under Obama avancerade hon till USA:s biträdande utrikesminister för europeiska och eurasiska frågor.

Victoria Nuland är gift med författaren och historikern Robert Kagan, lika förvissad som hon om att USA representerar "det goda", med plikten att bekämpa ondskan varhelst i världen den sticker upp sitt fula tryne. Trots att de flesta av hans förutsägelser om regimskifte och krig i Irak visade sig vara helt felaktiga tas han på allvar i Washington. Kagan anser att USA har en legitim skyldighet att utvidga sin makt och "common universal values", vilket är en

nykonservativ kod för den amerikanska versionen av demokrati och fria marknadsinstitutioner.

Victoria Nuland är en av arkitekterna bakom Maidanrevolten i februari 2014. En bild från Kiev den 11 december 2013 visar hur hon delar ut smörgåsar till "allierade" soldater. I en läckt telefonkonversation hon för med USA:s ukrainaambassadör Geoffrey Pyatt diskuterar de vilka som bör sitta i Ukrainas nya regering. Det är begripligt att hon tycker att USA har den rätten eftersom hon på en konferens som också ägde rum i december 2013

<https://www.youtube.com/watch?v=U2fYcHLouXY#t=504>

sagt att USA hade lagt fem miljarder dollar på att göra Ukraina demokratiskt. I dag har den summan med vapen- och ammunitionsleveranserna vuxit till närmast ofattbara 100 miljarder dollar.

Efter sprängningen av Nord Stream 2 sa hon till senator Ted Cruz, i ett vittnesmål inför den amerikanska senatens utrikeskommitté: "Jag är i likhet med dig, och förmodligen i likhet med hela den här administrationen, mycket nöjd med att Nord Stream 2 nu, som du brukar säga, är en hög metallskrot på havets botten." Tidigare, före sprängningen, sa hon: "Om Ryssland på ett eller annat sätt invaderar Ukraina så kommer Nord Stream 2 att stoppas ('not move forward')."

När Elon Musk i februari i år skrev på Twitter att ingen driver på Ukrainakriget hårdare än Victoria Nuland utsattes han för en flod av protester och anklagelser. Att han utnämndes till "Putin's idiot" är knappast förvånande.

Demokrater eller republikaner, det spelar ingen roll

För neocons är det inte viktigt att positionera sig politiskt, eftersom de har ett överordnat mål. De blev starka under den konservativa Bush Jr-regimen. De har vuxit sig ännu starkare under den demokratiska Biden-regimen. De amerikaner som iscensatte kuppen 2014 i Kiev är desamma som driver USA:s utrikespolitik idag: Joe Biden, Victoria Nuland och Jake Sullivan, den säkerhetsrådgivare som var länken mellan Nuland och Biden under kuppen 2014 i Ukraina. Som [rapporterats](#) av Seymour Hersh ledde Sullivan också planeringen av sabotaget mot Nord Stream.

Att neocons sprider demokrati, marknadsekonomi och liberala värden, det är den tjusiga ytan och legitimeringen. Därunder finns det som är långt viktigare, att USA:s behåller sin ställning som världens enda supermakt. Det är för dem oerhört viktigt att med en seger i Ukrainakriget visa Kina vad som händer med länder som utmanar USA, vilket Ryssland påstås göra. Neocons är mer intresserade av att konfrontera fiender än att odla vänner. De ägnar sig åt krigshets, dold i social välfärdspolitik samt den utopiska retoriken om frihet och demokrati.

Kampen för att USA ska förbli den enda superstormakten förs på alla plan och till vilka kostnader som helst. Neocons gillar krig och terrorhot, därför att om det inte finns någon synlig fiende som måste bekämpas finns risken att amerikanerna drar sig tillbaka till isolationism. För neocons finns det därför alltid en ny Stalin. I vår tid heter han som bekant Putin.

Vi är fredsälskande, vad bråkar ni om?

Neocons påstår att liberal demokrati och marknadsekonomi är det universellt bästa statskicket för alla länder på jorden och ser det som en plikt för USA att införa detta statskick inte bara i stater där diktatorer och socialister styr utan också att intervensera i länder som av andra skäl är dem misshagliga. Och de är beredda att göra detta med vilka medel som helst, inte bara genom krig. För dem är det helt ok att avsätta en misshaglig president i ett annat land (Saddam), att spåra upp och mörda terrorister (bin Laden) och att störta regimer, även om de är tillsatta i allmänna val (Janukovitj): "Vi är fredsälskande och kan göra vad vi vill. Så vad bråkar ni om?"

Ont och gott

Som avslutning vill jag påminna om förra veckans krönika som handlade om USA:s militärindustriella komplex. De är mäktiga och vill ha krig. För dem samman med USA:s neocons, som också är mäktiga och vill ha krig. Konstatera därefter att USA är världens enda superstat, med den överlägset starkaste krigsmakten. Nu har de manövrerat in Ukraina och Ryssland i ett krig som visserligen kostar USA många miljarder dollar men inte amerikanska soldaters liv. Propagandan är övertygande: Ukraina är det lilla tappra landet som vill ansluta till västs demokrati och nu slåss för sin existens mot det ondaste riket av dem alla: Ryssland. Det är klart att vi alla måste hjälpa dem så att de vinner!

Det är genialt

OCH VIDRIGT

Karl-Olov Arnstberg

<https://morklaggning.wordpress.com/2023/07/08/sondagskronika-usas-neocons/>

Alla texter är © på denna blogg. Det är tillåtet att sprida texterna under förutsättning att ni alltid länkar till källan här på bloggen.